

nationaal BAGGER MUSEUM NIEUWSBRIEF

OPENING BAGGERPRAKTIJKTUIN OP 2 SEPTEMBER 2015

“BaggerPraktijkTuin feest om te zien”

Na wat laatste hectische weken was het eindelijk zo ver: onze BaggerPraktijkTuin werd op 2 september jl. geopend. De koffiezaal van het Nationaal Baggermuseum raakte overvol en het geroezemoes zorgde voor een enthousiaste, ontspannen sfeer.

Bestuursvoorzitter Arie Struijk startte de middag bescheiden, maar de voorzitter van de projectwerkgroep, Bert Kips, corrigeerde hem monter, dat de realisatie van de BaggerPraktijkTuin wel degelijk als een groot project gezien mag worden.

Speciale gast de heer Cees Brandsen, hoofdingenieur-directeur grote projecten en onderhoud van Rijkswaterstaat, viel hem bij: bij een samenwerking met zoveel uiteenlopende belanghebbenden, die gericht is op meerdere doelgroepen, kan zeker gesproken worden van een zeer bewerkelijke doelstelling en intensief realisatieplan. Mooie woorden waar we hem voor bedanken. Niet veel later dreef de heer Brandsen op de baggerfiets fanatiek de baggerpomp aan en met een luid signaal van de sloopshoorn was de

BaggerPraktijkTuin officieel open voor publiek. De gasten verspreidden zich over de verschillende werkstations waar kinderen van lokale basisscholen gedreven proefjes demonstreerden over baggeren en waterbouw.

De leerlingen lieten zien dat ze veel van hun eigen bezoek hadden geleerd, zo duidelijk legden ze de baggerprincipes uit. Dit ervaren we als een van de grootste complimenten: onze doelstelling rond educatie over cultureel erfgoed en het belang van de baggerindustrie is bij deze leerlingen al behaald.

In dit nummer:

- **Opening BPT**
- **Tentoonstellingen**
- **Model**
- **Baggerfestival**
- **En nog veel meer**

Nummer 25 – 2015 Jaargang 14

Uitgave:

Nationaal Baggermuseum
Tel: 0184 - 41 41 66
Fax: 0184 - 41 02 89
www.baggermuseum.nl
info@baggermuseum.nl

Redactie:

Molendijk 208
3361 ER Sliedrecht
ISSN: 15-2847

De genodigden vormden een gemêleerde groep betrokken professionals. Sommigen zagen voor het eerst het totaalplaatje waar ze via uiteenlopende schenkingen aan bijdroegen, anderen ondervonden aan den lijve de educatie-ideeën waar ze enthousiast aan meegewerkt hebben.

Veel vrijwilligers, die op allerlei manieren enorm aan de verwezenlijking van dit leerconcept bijdroegen, ondervonden nu pas het werkelijke resultaat van hun inzet. De vragen en verrassende reacties waren niet van de lucht en de zon, die doorbrak na het klaarzetten van de materialen, gaf de BaggerPraktijkTuin een extra feestelijk tintje.

Samengevat zien wij, als Baggermuseum en werkgroep, terug op een goede samenwerking en zien we uit naar het ontvangen van veel nieuwe bezoekers.

Als u nog niet de mogelijkheid heeft gehad onze BaggerPraktijkTuin te bezoeken, nodigen we u van harte uit met jong en oud te komen ervaren wat baggeren en waterbouw inhoudt. We ontvangen u graag!

BaggerPraktijkTuin - Educatie.

De nieuwe BaggerPraktijkTuin (BPT) is een grote aanwinst voor het museum, met uiteenlopende mogelijkheden voor educatie. Daar zat echter heel wat werk aan vast.

De geschiedenis, technische kennis van het baggeren én praktijkactiviteiten moesten tot één geheel worden gesmeed op allerlei niveau. Daarvoor moesten niet alleen lessen ontwikkeld worden, maar ook allerlei materialen, zoals zakjes zand, kistjes met grind, model emmerketting, bestuurbare boten, bezinkingsproef, stabiliteitsproef enz. Modelbouwers

en technische dienst hebben vakwerk verricht.

De museumlessen voor de bovenbouw basisschool en het VMBO zijn gebruiksklaar. De lessen bestaan nu uit een combinatie van een cultureel gedeelte in het museum met activiteiten in de BPT.

Diverse basisscholen hebben inmiddels gebruik gemaakt van de museumlessen. De enthousiaste gezichten van zowel de leerlingen als de docenten geven veel voldoening.

Komend jaar staan de aanpassingen van HAVO/ VWO en HBO-lessen op het programma. De BPT is niet alleen bedoeld voor scholen, maar ook voor individuele bezoekers, zowel in familie- als in clubverband. Voor deze doelgroep zijn infobladen ontwikkeld met bijbehorende praktijk activiteiten. Deze informatie is verwerkt in vijf verschillende themaroutes, waaruit de bezoeker een keus kan maken.

Jong en oud worden uitgedaagd om met de werkstations aan de slag te gaan. Een illustratie daarvan is het bezoek van 40 kinderen in de leeftijd van 6 tot 12 jaar van de buitenschoolse opvang, 'Kom Kids', uit Schiedam en een kinderpartijtje met pa en ma, opa en oma.

Tentoonstellingen

Begin juni 2015 is de expositie **'Billiton, leven en beleven'** afgesloten. De tentoonstelling is een waar succes geweest, getuige het aantal extra bezoekers aan het museum en de enthousiaste opmerkingen die zijn gemaakt in het gastenboek. De tinwinning op en rond het Indonesische eiland Billiton en de oprichting van de Billitonmaatschappij hebben veel mensen nieuwe inzichten gegeven over dit onderwerp. Terwijl voormalig Indiëgangers zich 'senang' voelden bij de herinneringen die boven kwamen bij het fraaie beeldmateriaal.

Eind juni is de tentoonstelling **'Balans in de Bagger'** geopend ter gelegenheid van het afscheid van de heer Huib de Jong bij Van Oord. In deze tentoonstelling was een combinatie te zien van interessante werken in de baggerindustrie, zoals het vliegveld Chep Lap Kok en de Palmeilanden voor Dubai, gecombineerd met 40 jaar financiële gegevens en fusieontwikkelingen

Opvallend waren natuurlijk ook de aanschaf van nieuwe of bestaande schepen, zoals de Simon Stevin en de Svanen, die vanuit een financieel oogpunt werden gezien. Deze tentoonstelling is in z'n geheel mogelijk gemaakt door Van Oord, waarvoor het Baggermuseum hen zeer erkentelijk is.

Inmiddels heeft **'Balans in de Bagger'** plaats gemaakt voor de nieuwste tentoonstelling **'Offshore Wind, uitdaging op zee'**. Hierin laat het Baggermuseum zien hoe de verschillende waterbouwkundige werkzaamheden worden uitgevoerd alvorens de windturbinemasten geplaatst kunnen worden op zee. Of het nu om de verschillende type funderingen gaat, elk passend bij de betreffende gesteldheid van de

zeebodem en waterdiepte, of om de kilometers lange elektriciteitskabel of het grindstorten; het is ongelooflijk fascinerend om te zien, hoe die grote onderdelen door menselijk handelen met de noodzakelijke precisie op hun plaats worden gebracht. Van een 10-tal bedrijven in de Offshore Wind sector hebben wij veel informatie, films, foto's en modellen over dit onderwerp gekregen. De opening van de tentoonstelling was 7 oktober jongstleden, waarover meer op onze website www.baggermuseum.nl en in een volgende nieuwsbrief. U kunt de expositie bezoeken tot 14 maart 2016.

Schenkeningen 2015:

In april konden we bij mev. Broekhoven-Grimes in Putten een aantal foto's en fotoalbums ophalen met betrekking tot de diverse werken die de firma J.P. Broekhoven heeft uitgevoerd. Een waardevolle aanwinst voor onze collectie.

Van mev. Vonk-Kamsteeg ontvingen we een monsterbord met 10 soorten mineralen.

W. Bogaard schonk een Makkumer tegel, vervaardigd naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van Westminster Dredging Company.

Via A. Kok kwamen we in het bezit van een Delftsblauw bord, waarop grondwerkers zijn afgebeeld.

Mevr. J. Versluis schonk een legpuzzel met een afbeelding van scheepswerf De Merwede in Hardinxveld.

W.P. Visser verblijdde ons met een aantal tekenmallen, een model van een hellinggoot met slede en een uitschenkmodel van de HAM 316. Bij de overhandiging kregen we een uitgebreide voorstelling van de werking van dit model.

Via T. Visser kwamen we in het bezit van een mammoettand, die was opgebaggerd in de Vinkeveense Plassen door de zandzuiger WEESPERKARSPÉL en in dezelfde periode ontvingen we een mammoettand, opgebaggerd in de Oosterschelde.

W. Boer schonk een in een kist verpakte sextant, ooit in gebruik op het vrachtschip KATTEGAT.

Tijdens de expositie 'Tin baggeren' was de tinbaggermolen Landji en de scheepsbel van de tinmolen BIMA te bewonderen.

De tinbaggermolen kregen we voor een periode van 5 jaar in bruikleen van de Technische Universiteit in Delft.

De scheepsbel werd aan het museum geschonken.

Model

Het museum is al sinds 1982 in het bezit van een houten model van de Huttonzuiger uit 1876, gebouwd en in bruikleen afgestaan door modelbouwer Jan Lavooy.

De Huttonzuiger is vernoemd naar de Engelse ingenieur Hutton, die de centrifugaalpomp toepaste op een baggervaartuig. Het vaartuig heeft de vorm van een 'Scheveningse bom' en werd aangedreven door een stoommachine.

Bij het graven van het Noordzeekanaal in de jaren zeventig van de negentiende eeuw werden door de Engelse en Nederlandse aannemers diverse huttonzuigers gebruikt. Het model van de Huttonzuiger staat momenteel in het Sleepvaartmuseum in Maassluis om de wisseltentoonstelling 'Van IJ tot IJmond' luister bij te zetten. Een tentoonstelling die de sleepvaart op en rondom het Noordzeekanaal laat zien.

Van de Hoofdsuppoosten

Cursus ambassadeur van de WaterDrieHoek (Dordrecht- Kinderdijk - Biesbosch).

De conservator van het museum

vroeg of ik eventueel bereid was de cursus 'ambassadeur van de waterdriehoek' te gaan volgen, omdat deze cursus niet goed in haar agenda paste.

Het was wel even moeilijk om direct toe te stemmen aangezien dinsdag mijn roeidag is, maar wie weet kon deze cursus leiden tot meer bezoekers in het museum en dat zou ik toch wel erg leuk vinden.

De Waterdriehoek is door de provincie Zuid-Holland aangewezen als één van de zeven erfgoedlijnen. Een erfgoedlijn is een geografische structuur die meerdere monumentale stippen met een gemeenschappelijk historisch verhaal verbindt. Erfgoedlijnen zijn samenstellingen van erfgoed, landschap en water, die kwaliteit verschaffen aan de ruimte en beschikken over groot recreatief en toeristisch potentieel.

De cursus die uit vijf bijeenkomsten bestond ging in op landschappelijke en natuurlijk kwaliteiten van het gebied, maar ook op het cultureel erfgoed, het waterbeheer, de strijd met en tegen het water, de historische stad Dordrecht, de handelsgeschiedenis enz.. Theorie, maar ook veldbezoek.

Mijn medecursisten waren veel bedand-breakfast eigenaren, de eigenaresse van een golfbaan, en één van een landwinkel, een communicatiemedewerker en een streekrondeleider.

De eerste cursus was in het Nationaal Baggermuseum, daarna volgde een rondwandeling door Dordrecht en een vaartocht door de Biesbosch op zoek naar bevers (echter alleen een dode bever gezien).

Verder zijn we met de waterbus naar Kinderdijk geweest en we hebben daar uiteraard een molen bezocht.

De 'terugkomdag' (ook bestemd voor deelnemers van vorige cursussen) was in Grand Café Buena Vista waar we in de Panoramazaal het fantastische uitzicht mochten bewonderen over het molengebied en de Lek. Het was zulk mooi weer dat we ook de Euromast konden zien. Op deze middag was de samenvatting van de cursus en werden de certificaten en schildjes uitgereikt.

Bij het afscheid had de eigenaresse van de Landwinkel in Papendrecht nog een verrassing voor ons. We werden uitgenodigd om haar bedrijf te komen bezichtigen. De Fruitheerlijkheid is een combinatie van een boomgaard en een streekproductenwinkel. Ook is er op het terrein een brouwerij en een bijenstal te bezoeken. Een leuke afsluiting van een bijzonder project.

Baggerfestival

Vrijdag 3 en zaterdag 4 juli is na enkele jaren pauze het Sliedrechts Baggerfestival weer terug op de kaart gezet. Op twee zinderend hete dagen werden in heel Sliedrecht tal van activiteiten georganiseerd en zo ook in en rond het Baggermuseum.

Vrijdag stond het Baggerfestival in het teken van de opleidingen. In de Baggerpraktijktuin zijn een kleine 40 basisschoolleerlingen van de Roald Dahl langs geweest. Ze hebben zelf aan de verschillende werkstations kunnen ervaren hoe het baggeren in de praktijk er aan toe gaat. Deze groep viel ook onder één van de pilotbezoeken die we hebben gehouden. Na een anderhalf uur hard werken was het tijd voor verkoeling onder de waterslang.

De Friesland op Koningsdag

Op zaterdag was er een kleine markt ingericht op het parkeerterrein van het Baggermuseum, er werd een echte baggeremerrace gehouden en het Baggerkoor heeft een optreden gegeven. Bezoekers zongen graag mee met het uitgebreide en bekende repertoire. In totaal zijn er deze twee dagen 322 bezoekers in het Nationaal Baggermuseum geweest.

Kunst en Bagger

Zaterdag 12 september was het Open Monumentendag. Dit jaar met het thema "Kunst en Ambacht". Het Baggermuseum heeft dit thema aangegrepen om aandacht te vestigen op het vele glas-in-lood dat het museum rijk is. In beide Rijksmonumenten zijn grote glas-in-lood ramen opgenomen, die duidelijk verwijzen naar de baggersector.

De bekende glazenier Willem Bogtman heeft fraaie Art Deco ramen in het statige woonhuis van Adriaan Volker aangebracht bij de verbouwing van 1930. Ook in het voormalige dijkhuis Molendijk 208 is een glas-in-loodraam van een emmerbaggermolen geplaatst. De maker van dit raam is helaas nog steeds onbekend. De glas-in-loodschenkingen aan het Baggermu-

seum die waren opgesteld, zijn van glazenier Toon Berg en van Frans Balendong (1978). Er hebben ruim 20 bezoekers gebruik gemaakt van de speciale rondleidingen en de getoonde film.

Productiemeter

Dinsdag 19 mei overhandigde de firma Krohne uit Dordrecht op een officiële wijze een gerenoveerde snelheids/concentriemeter. Deze meetbuis is ontwikkeld door de firma Krohne en IHC en wordt veel toegepast op hopper- en snijkopzuigers. Het instrument meet de snelheid en de concentratie van het verpompte mengsel in de persleiding. De gegevens worden verkregen via een combinatie van elektromagnetische en radioactieve meetprincipes. Op basis van deze permanente meting kan de productie van de zuiger precies worden berekend, zodat de zuigbaas zo efficiënt mogelijk kan werken.

De productiemeter is opgesteld naast de BaggerPraktijktuin.

Bemanningssterkte

Dirk Groenenboom is een nieuwe rondleider.